

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 21.07.2010, sp. zn. 14 To 7/2010, ECLI:CZ:VSPH:2010:14.TO.7.2010.1

Číslo: 40/2012

Právní věta: I. V řízení o rozšíření předání na jiný trestný čin podle § 418 odst. 1 písm. a) tr. ř. je třeba postupovat přiměřeně podle ustanovení oddílu třetího hlavy dvacáté páté trestního řádu. Proto v tomto řízení musí mít již dříve předaná osoba obhájce (§ 36 odst. 4 písm. d/ tr. ř.) a věc je třeba na podkladě podaného návrhu státního zástupce projednat a rozhodnout ve veřejném zasedání. II. Pokud se tato již dříve předaná osoba nachází na území vyžadujícího státu, protože na základě jím vydaného evropského zatýkacího rozkazu byla tato osoba dříve do tohoto státu předána, řízení se vede na základě žádosti vyžadujícího státu o udělení souhlasu s rozšířením předání na jiný trestný čin, která navazuje na již dříve realizovaný evropský zatýkací rozkaz. III. Zjistí-li soud rozhodující o udělení souhlasu ve smyslu § 418 odst. 1 písm. a) tr. ř., že dříve předaná osoba se již nenachází na území vyžadujícího státu, souhlas udělit nemůže. V takovém případě totiž jsou dány podmínky pro to, aby vyžadující stát vydal nový evropský zatýkací rozkaz.

Soud: Vrchní soud v Praze

Datum rozhodnutí: 21.07.2010

Spisová značka: 14 To 7/2010

Číslo rozhodnutí: 40

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Předávání osob

Předpisy: § 418 odst. 1 písm. a) tr. ř.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Vrchní soud v Praze zrušil ke stížnosti předaného P. H. usnesení Městského soudu v Praze ze dne 3. 6. 2010, sp. zn. Nt 446/2010.

Z odůvodnění:

Napadeným usnesením Městského soudu v Praze bylo rozhodnuto tak, že podle § 418 odst.1 písm. a) tr. ř. za použití § 411 odst.1 tr. ř. se vyslovuje souhlas s rozšířením předání P. H. na základě Evropského zatýkacího rozkazu (dále jen „EZR“) Okresního soudu Poprad, Slovenská republika, pod sp. zn. 0 Tp 119/2010 ze dne 1. 4. 2010 k trestnímu stíhání pro trestný čin krádeže podle § 247 odst. 2 písm. a) tr. zák. SR, účinného do 1. 1. 2006, kterého se měl dopustit na území Slovenské republiky skutkem, který byl popsán ve výroku usnesení a který měl jmenovaný spáchat před předáním do Slovenské republiky.

Rozhodnutí Městský soud v Praze odůvodnil tím, že zjistil, že jeho usnesením ze dne 3. 6. 2008 byl P. H. podle § 411 odst. 4 tr. ř. předán k trestnímu stíhání do Slovenské republiky pro trestné činy krádeže podle § 247 odst. 2 písm. a), odst. 3 písm. b) tr. zák. a porušování domovní svobody podle § 238 odst. 1, 2 tr. zák. SR. Poukázal na to, že státní zástupkyně Městského státního zastupitelství v Praze návrhem požádala o vyslovení souhlasu s rozšířením předání P. H. pro další trestný čin, který měl spáchat před jeho předáním do Slovenské republiky pro jiné trestné činy, přitom skutek popsany v EZR Okresního soudu v Popradu ze dne 1. 4. 2010, sp. zn. Tp 119/2010, a kvalifikovaný jako trestný čin krádeže podle § 247 odst. 1 písm. a) tr. zák., za který je možno uložit trest odnětí svobody až na dva roky, by bylo možno kvalifikovat jako přečin krádeže podle § 205 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku České republiky, za který je možno též uložit trest odnětí svobody až na dva roky. Podle názoru městského soudu je EZR Okresního soudu v Popradě plně legitimní, obsahující obligatorní náležitosti podle § 405 odst. 2 tr. ř. včetně ustanovení o promlčení a popis úkonů ovlivňujících plynutí promlčecí doby, neboť od spáchání trestného činu do vydání EZR uplynula doba více než tři roky. Městský soud neshledal důvody, které by zakládaly právní překážku k zamítavému rozhodnutí /§ 411 odst. 6 písm. a) až e) tr. ř./, poukázal na to, že u jmenovaného jde o čin, který je trestný podle práva obou států, nezanikla jeho trestnost z důvodu promlčení nebo amnestie ČR, není zde překážka pravomocně skončené věci či překážka právě probíhajícího trestního stíhání, P. H. pro týž skutek v ČR nebyl trestně stíhán, není občan ČR a nemá trvalý pobyt v ČR.

Městský soud dále poukázal na to, že s ohledem na specifičnost předmětného řízení, kdy předávaná osoba se již nenachází na území ČR, rozhodoval v neveřejném zasedání, neboť dospěl k závěru, že měl již k dispozici vyjádření předávané osoby ke všem zásadním otázkám, které jsou předmětem tohoto rozhodování, P. H. v předávacím řízení u městského soudu pod sp. zn. Nt 424/2008 se nevzdal práva na uplatnění zásady speciality podle § 406 tr. ř. a nesouhlasil se zkráceným předávacím řízením. Podle názoru Městského soudu v Praze byl proto důvodně vydán EZR Okresním soudem v Popradě, sp. zn. 0 Tp 119/2010, a v návaznosti na to i předmětný návrh státní zástupkyně, povinností českých justičních orgánů v tomto specifickém a omezeném extradičním řízení je toliko posouzení toho, zda jsou splněny podmínky pro vydání, resp. rozšíření předání na jiný trestný čin. Pro úplnost soud poukázal i na to, že podle zprávy Ústavu na výkon trestu odnětí svobody Košice-Šaca ze dne 11. 5. 2010 byl P. H. propuštěn z výkonu trestu dne 29. 11. 2009.

Proti tomuto usnesení podal předaný P. H. v zákonné lhůtě prostřednictvím svého obhájce stížnost. Namítl v ní, že souhlas s rozšířením trestního stíhání na jiný trestný čin, než pro nějž byla osoba předána, by se neměl udělovat automaticky pouze na základě prozkoumání náležitostí evropského zatýkacího rozkazu. Podle jeho názoru by se při rozhodování měly zohlednit i další okolnosti (např. proč se původní rozkaz nevztahoval i na skutky, pro které má být trestně stíhán až nyní, zda nedošlo k pochybení na straně orgánů činných v trestním řízení apod.). V opačném případě by veškeré dotazování předávané osoby na to, zda se vzdává či nikoliv zásady speciality, podle jeho názoru nemělo žádný smysl. Dále usnesení vytkl, že bylo vydáno v neveřejném zasedání, přestože podle ustanovení § 418 odst. 1 tr. ř. se na udělení souhlasu přiměřeně použijí ustanovení oddílu 3 tr. ř. Podle jeho názoru se měl i v tomto případě uplatnit postup podle § 411 odst. 1 tr. ř. mělo se rozhodovat ve veřejném zasedání, které dává možnost obhajobě vyjádřit se k návrhu státního zastupitelství již před vydáním rozhodnutí).

Na základě uvedeného navrhl, aby Vrchní soud napadené usnesení zrušil a věc vrátil k dalšímu řízení.

Vrchní soud přezkoumal z podnětu podané stížnosti podle § 147 odst. 1 tr. ř. správnost všech výroků napadeného usnesení i řízení předcházející napadenému usnesení a dospěl k následujícím závěrům:

Vrchní soud především shledal, že rozhodnutí bylo vydáno po provedení řízení, v němž nebylo postupováno v souladu se zákonem.

Jak vyplývá z obsahu spisu Městského soudu v Praze vedeného pod sp. zn. Nt 424/2008, byl P. H. na základě usnesení tohoto soudu ze dne 3. 6. 2008 ve spojení s usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 21. 5. 2008, sp. zn. 9 To 43/2008, podle § 411 odst. 1 tr. ř. předán do Slovenské republiky k trestnímu stíhání na základě evropského zatýkacího rozkazu vydaného Okresním soudem Spišská Nová Ves pod sp. zn. 4 T/ 242/2005 pro skutek kvalifikovaný jako trestný čin krádeže podle § 247 odst. 2 písm. a), odst. 3 písm. b) tr. zák. a porušování domovní svobody podle § 238 odst. 1, 2 tr. zák. Slovenské republiky.

Dne 15. 4. 2010 došla Městskému soudu v Praze žádost Okresního soudu Poprad, Slovenská republika, o dodatečný souhlas s trestním stíháním jmenovaného v jiné trestní věci a o rozhodnutí o výkonu evropského zatýkacího rozkazu (dále jen „EZR“). V žádosti se poukazuje na to, že jmenovaný je stíhán ve věci předmětného soudu vedené pod sp. zn. 0 Tp/119/2010 pro trestný čin krádeže podle § 247 odst. 2 písm. b) tr. zák. účinného na území Slovenské republiky do 31. 12. 2005, který se stal dne 30. 3. 2005, tedy před předáním jmenovaného na území Slovenské republiky pro účely trestního stíhání v trestní věci vedené u Okresního soudu Spišská Nová Ves pod sp. zn. 4 T/242/2005. Přílohou této žádosti je EZR vydaný dne 1. 4. 2010 pod sp. zn. 0 Tp/119/2010, v němž jsou uvedeny stejné skutečnosti a popsán skutek, kterým měl být předmětný trestný čin spáchán.

Dne 30. 4. 2010 státní zástupkyně Městského státního zastupitelství v Praze podala po provedeném předběžném šetření k Městskému soudu v Praze návrh na vydání rozhodnutí podle § 418 odst. 1 písm. a) tr. ř. za použití § 411 odst. 1 tr. ř.

Městský soud v Praze věc projednal v neveřejném zasedání, v němž rozhodl po provedení důkazů příslušnými listinami napadeným usnesením.

Podle § 418 odst. 1 písm. a) tr. ř. ustanovení tohoto oddílu (tj. oddílu třetího hlavy dvacáté páté – zvláštních ustanovení pro předávání osob mezi členskými státy Evropské unie na základě evropského zatýkacího rozkazu) se přiměřeně užití na řízení o žádosti jiného členského státu, jemuž určitá osoba byla předána, o souhlas, mimo jiné, aby ji mohl stíhat pro jiný trestný čin spáchaný před předáním.

Přiměřené užití ustanovení oddílu třetího hlavy dvacáté páté podle názoru Vrchního soudu v Praze daném případě znamená především užití ustanovení § 411 odst. 1 tr. ř., na něž se odkazuje i v návrhu státní zástupkyně, podle něhož o předání rozhodne po skončení předběžného šetření na návrh státního zástupce ve veřejném zasedání příslušný soud. Argumentace Městského soudu v Praze, který v rozporu s tím rozhodl v neveřejném zasedání s odkazem na specifickou řízení, kdy předávána osoba se již nenachází na území ČR, jako je tomu při rozhodování podle § 411 odst. 1 tr. ř., a s tím, že měl již k dispozici vyjádření předávané osoby ke všem zásadním otázkám, které jsou předmětem tohoto rozhodování, takže je takový postup dostatečný, nemůže obstát. Námitky obsažené ve stížnosti shledal odvolací soud v tomto směru zcela důvodnými.

Volbu formy jednání soudu v daných případech totiž nelze spojovat pouze s přítomností již dříve předané osoby na území České republiky a tím i její přítomnosti u jednání soudu ve věci udělení souhlasu podle § 418 odst. 1 písm. a) tr. ř. Ve velké většině případů rozhodnutí podle zmíněného ustanovení trestního řádu totiž přichází v úvahu učinit v nepřítomnosti takové osoby, neboť ta se v době rozhodnutí zpravidla bude po předchozím předání a odsouzení ve vyžadujícím státě, nacházet ve výkonu trestu odnětí svobody či ve vazbě v tomto státě, který o souhlas s rozšířením trestního stíhání pro jiný trestný čin požádal. Z přiměřenosti užití ustanovení upravujících předávací řízení ovšem nepochybně vyplývá, že již dříve předaná osoba, ohledně níž má být souhlas udělen, musí mít v tomto řízení vždy obhájce /viz § 36 odst. 4 písm. d) tr. ř./. V dané věci byl sice předanému obhájce soudem ustanoven, ovšem obhajobu mohl ve skutečnosti začít vykonávat až podáním stížnosti proti napadenému usnesení městského soudu vzhledem k tomu, že neveřejné zasedání bylo konáno bez jeho účasti, ačkoliv mu měla být dána možnost vyjádřit se k návrhu státní zástupkyně i důkazům

provedeným v neveřejném zasedání, které jsou významné pro rozhodnutí. V řízení před městským soudem bylo tak závažným způsobem v rozporu se zákonem porušeno právo již dříve předaného na obhajobu, proto nelze považovat ani rozhodnutí městského soudu vydané v tomto řízení za zákonné.

Napadené usnesení však nemůže obstát ani z dalších důvodů.

Z logiky věci, v níž přichází v úvahu rozhodnutí podle § 418 odst. 1 písm. a) tr. ř., vyplývá, že osoba, ohledně níž jiný členský stát EU žádá o souhlas s rozšířením jejího trestního stíhání pro jiný trestný čin, než pro nějž byla dříve předána, se musí nacházet na území vyžadujícího státu, v daném případě tedy na území Slovenské republiky. V těchto případech pak není na místě ani vydávat nový EZR, neboť jde o řízení navazující na původně vydaný EZR a řízení o předání, které bylo na jeho podkladě vedeno a skončilo předáním vyžádané osoby do vyžadujícího státu. EZR je totiž příkaz, jímž má být provedeno omezení osobní svobody (zatčení) u konkrétní osoby a na jehož podkladě má pak být provedeno i fyzické předání této osoby do vyžadujícího státu. To však v případě souhlasu podle § 418 odst. 1 písm. a) tr. ř. nepřichází v úvahu.

Jak vyplývá z obsahu spisu, Okresní soud Poprad ve vydaném EZR ze dne 1. 4. 2010 uvedl, že P. H. se nachází ve výkonu trestu odnětí svobody. Z tohoto údaje vycházela i státní zástupkyně ve svém návrhu na postup podle § 418 odst. 1 písm. a) tr. ř., aniž by si tuto skutečnost v rámci tzv. předběžného šetření ověřila. Městský soud ovšem při pokusu doručit jmenovanému vyrozumění o konání veřejného zasedání, které ve věci původně nařídil, zjistil ze zprávy Ústavu pro výkon trestu odnětí svobody Košice-Šaca ze dne 11. 5. 2010, že jmenovaný byl dne 29. 11. 2009 z výkonu trestu propuštěn s udáním adresy ve Slovenské republice. Tuto okolnost ovšem městský soud v odůvodnění napadeného usnesení pouze konstatoval, aniž by zvažoval význam toho zjištění pro své rozhodnutí.

Pokud by se totiž jmenovaný prokazatelně zdržoval na území Slovenské republiky, bylo třeba s ohledem na dobu, která uplynula od jeho propuštění z výkonu trestu, zvažovat, zda žádost vyžadujícího státu a tím i udělení souhlasu je v daném případě na místě s ohledem na článek 27 odst. 3 písm. a) Rámcového rozhodnutí Rady EU o evropském zatýkacím rozkazu. Podle tohoto ustanovení uplatnění zásady speciality (které může být prolomeno právě udělením souhlasu s rozšířením trestního stíhání) se nepoužije v případech, kdy vyžádaná osoba neopustila území členského státu, kterému byla předána, ve lhůtě 45 dnů od svého konečného propuštění, i když k tomu měla příležitost, nebo se vrátila na území tohoto státu poté, co ho opustila. V takovém případě souhlasu není třeba, resp. nelze ho vyžadovat. Závěr městského soudu, že EZR vydaný Okresním soudem Poprad je plně legitimní, tedy za dané situace nemůže obstát.

Z obsahu spisu, konkrétně zprávy Okresního ředitelství PS v Popradě, Úřadu justiční a kriminální policie, odboru justiční policie, ze dne 30. 6. 2010, pak ovšem zároveň vyplývá, že současné místo pobytu P. H. ve Slovenské republice není známo, v hlášeném trvalém bydlišti se nezdržuje a matka jmenovaného neví, kde by se syn měl zdržovat, neudržuje s ním ani telefonický kontakt. I s ohledem na tuto skutečnost tak není zřejmé, zda je žádost Okresního soudu Poprad o udělení souhlasu s rozšířením trestního stíhání jmenovaného na místě. Pokud by totiž bylo zjištěno, že jmenovaný se nenachází na území Slovenské republiky, ale nachází se na území jiného členského státu EU, např. i na území České republiky, bylo by třeba postupovat na základě vydaného evropského zatýkacího rozkazu a rozhodnout o něm v předávacím řízení podle § 411 odst. 1 tr. ř., nikoliv tedy pouze ve formě souhlasu s rozšířením trestního stíhání.

Uvedené skutečnosti významné z hlediska volby postupu a rozhodnutí soudu však nebyly náležitě zjištěny. Již návrh státní zástupkyně na postup podle § 418 odst. 1 písm. a) tr. ř. byl podán, aniž by bylo v rámci předběžného šetření zjištěno, zda jsou pro takový postup splněny podmínky. Nebylo ani prověřeno, zda se jmenovaný nezdržuje na území České republiky a zda proto nepřichází v úvahu návrh na postup podle § 411 odst. 1 tr. ř. (vzhledem k tomu, že v dané věci byl vyžadujícím státem

vydán i EZR) či zda není na místě postup podle § 409 odst. 3 písm. c) tr. ř., tedy ukončení předběžného šetření v případě zjištění, že se jmenovaný na území ČR nezdržuje či místo jeho pobytu není známo.

Vzhledem k výše uvedeným vadám vrchní soud musel zrušit napadené usnesení Městského soudu v Praze.